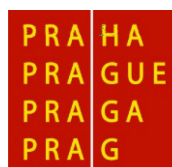

Zápis ze 144. jednání Sboru expertů

6. 8. 2015

**Magistrát hlavního města Prahy
odbor památkové péče**

Přítomni:

PhDr. Zdeněk Dragoun
Ing. arch. Otto Dvořák
Ing. arch. Eva Dvořáková
doc. Ing. arch. Michal Hexner
JUDr. Tomáš Homola
Prof. akad. arch. Mikuláš Hulec
Doc. Ing. arch. Radek Kolařík
Mgr. Petr Měchura
PhDr. Ivan Muchka
Ing. arch. Jan Sedlák
Ing. arch. Libor Sommer
Ing. arch. Ondřej Šefců
Prof. Ing. arch. Vladimír Šlapeta, DrSc.

Omluveni:

Mgr. Jiřina Knížková
PhDr. Jan Vojta

Zapsala:

Ing. Ivana Síbrtová

Ověřil:

Prof. akad. arch. Mikuláš Hulec

Program

pro 144. zasedání Sboru expertů dne 6. 8. 2015

1. Rekonstrukce objektu č.p.134, k. ú. Nové Město, Mikulandská 5, Praha 1 pro UMPRUM

Pražská památková rezervace

Dokumentace: územní řízení

Přizváni: URBIA s.r.o., Projektový ateliér UMPRUM, prof. Ing. arch. I. Kroupa

2. Různé

1.

Předmět jednání: rekonstrukce objektu pro UMPRUM

Identifikace objektu: č.p.134, k. ú. Nové Město, Mikulandská 5, Praha 1

Památková ochrana objektu a území: Pražská památková rezervace

Číslo jednací/vyřizuje referent: S-MHMP 908647/2015 / ing. arch. Baštová

Přizváni: URBIÁ s.r.o., Projektový ateliér UMPRUM, prof. Ing. arch. I. Kroupa

Dokumentace: územní řízení

Popis záměru:

Stavební záměr předpokládá provedení stavebních úprav stávajícího objektu č.p. 134. Stavba bude dále využívána jako školské zařízení – jako technologický objekt Vysoké školy uměleckoprůmyslové (objekt pro umístění dílen a ateliérů školy). Podrobně viz. zápis – 141. zasedání Sboru
Bylo doloženo vyjádření Archeologického ústavu akademie věd ČR.

Diskuze:

Sbor diskutoval nad předloženou dokumentací.

Stejně jako na předchozím zasedání Sboru bylo velmi kladně hodnoceno to, že rekonstrukce objektu má zachovat využití pro školu, i kvality předloženého projektu, promyšlenost a preciznost architektonické koncepce.

Na druhé straně bylo konstatováno, že projekt navrhuje nevratné sejmutí velké části autentických historických konstrukcí a terénů a zasahuje zásadním způsobem do střešní roviny. Směrem do ulice Mikulandská navrhuje kontroverzní průsek do fasády na celou výšku objektu. Tím zmizí i jeden z portálů. Byla by tak narušena souměrnost a integrita neorenesančního průčelí.

Z provedených průzkumů vyplývá, že sama budova je v dobrém stavu a stávající konstrukce mají vysokou kvalitu i únosnost. Stavba nebyla vystavěna jako úzce účelová, její dispozice je univerzální a umožňuje velkou míru zásahů, aniž by bylo nutné historické konstrukce odstraňovat.

V rámci rozpravy zaznělo, zda by nestálo za úvahu dílny a ateliéry školy umístit v rámci dvou budov a zmenšit tak požadovaný objem, a tím i nároky na stavební zásahy.

Zároveň však někteří členové upozornili, že budova školy sama není zapsanou kulturní památkou a že předložený návrh tuto stavbu v rámci PPR modifikuje vhodným a architektonicky promyšleným způsobem, a to i s ohledem na smíšenou okolní zástavbu.

Obsáhleji se k návrhu vyjádřil PhDr. Ivan Muchka:

„Komise – Sbor expertů – byla postavena před nelehkou úlohou – zaujmout stanovisko k měnícímu se projektu, jehož změny vznikly součinností projektanta a pracovní skupiny, iniciované generální ředitelkou Národního památkového ústavu – Generální ředitelství (dále jen NPÚ – GŘ), ing. arch. N. Goryczkovou. Projekt přitom ve stadiu, v jakém byl v jarních měsících r. 2015, byl zamítnut naprostou většinou členů vědecké rady NPÚ – GŘ.

Další nejasnost vyvolává vyjádření NPÚ – GŘ ze dne 9.7.2015, které sice s projektem v jeho dnešním stadiu souhlasí, ale stanovuje dvě podmínky, které *de facto* znamenají nesouhlas, a to v suterénní části objektu a v části nad jeho korunní římsou.

Tuto situaci je bohužel třeba označit za zmatečnou a neodpovídající standardním postupům posuzování architektonických návrhů ve Sboru expertů.

Důvod zamítnutí projektu v současném stadiu, tak jak byl prezentován dne 6. 8. 2015 projektantem, je celkem jednoduchý a jednoznačný – zatímco se záměrem upravit budovu původní německé reálky pro potřebu Vysoké školy uměleckoprůmyslové existuje souhlas (nejde zde ani o změnu využití objektu – škola zůstává školou), pak se způsobem, jak radikálně si počíná projekt při zásahu do integrity historické budovy, nelze souhlasit. Míra bouracích prací, přesahuje podle většího počtu zúčastněných členů komise logickou mez adaptace; např. bez funkčního ani estetického opodstatnění ruší na průčelí budovy severní portál, čímž ale ruší i souměrnost jeho kompozičního řešení s druhým jižním portálem. Přitom tato symetrie patří k základním autentickým hodnotám historické budovy a tímto jeho narušením se jeví jako sporné, proč pak takovou fasádu vůbec zachovávat. Historická budova, která se ve svém tvarosloví odvolává na typ italského renesančního paláce, včetně tzv. *piana nobile*, tzn. odlišuje opticky hlavní patro (2. patra nemá bankálovou část), navazuje na podobná řešení desítek dalších pražských budov, počínaje Vyšší dívčí školou od Ignáce Ullmanna ve Vodičkově ulici z r. 1867. Jde o fenomén neobyčejného kulturního významu – stačí uvést, že v době, kdy byla stavěna škola v Mikulandské ulici, vzniklo např. jen na území historických Holešovic celkem sedm obdobných škol. Ve svém celku jde o desítky architektonicky kvalitních budov v Praze, dokládající touhu tehdejší společnosti po vzdělání, a představa, že by se měly obdobným způsobem přestavovat (pokud by se příklad z Mikulandské stal precedentem), je velmi kontroverzní. K historické budově, kompozici jejích

fasád ovšem patří integrálně i řešení střech a také zde je třeba maximální obezřetnosti při jakékoliv změně jejich výtvarné podoby, materiálů a pod. Zde došlo v případě prezentace projektu k nedorozumění, protože snaha ukázat určité historické komparace na budovách jako je Rudolfinum nebo Obecní dům se ukázala jako kontraproduktivní, protože příklady střešního osvětlení jsou tam vždy zasazeny do kontextu celkového řešení, které bylo dílem architekta, navrhující původní objekt jako celek. Naopak snaha o skleněnou nástavbu zadní části Rudolfinu tzv. Jazzovou kavárnou, byla před časem celkem jednoznačně odmítnuta (MK ČR, národní komitét ICOMOS a d.) Závěrem lze konstatovat, že důvtipný princip památkových konverzí, které dokáží zachovat z historického stavu objektů i z jejich urbánního kontextu to nejdůležitější (nejcharakterističtější a nejvýraznější), se zde nezdařilo.

Poznámka: Ačkoli není objekt zapsán do seznamu kulturních památek, je uveden v publikaci Umělecké památky Prahy, Praha 1998, s. 233 (odtud byl převzat i popis ve výše uvedeném vyjádření NPÚ).“

Návrh usnesení:

Sbor expertů souhlasí s předloženou dokumentací: pro: 6, proti: 7, zdržel se: 0

Sbor expertů návrh usnesení nepřijal.

Odůvodnění:

Předložený projekt je v rozporu s obecným předmětem ochrany na území PPR.

I přes své klady (promyšlený projekt uchovávací funkci školy) znamená návrh značnou intervenci do objemové a prostorové skladby stávajícího historického objektu a podstatný zásah do prostředí PPR. Ačkoliv záměr volí vhodné společenské uplatnění stavby, je značně problematický z hlediska zachování hmotné podstaty objektu, jeho půdorysného a výškového členění, což je předmětem ochrany z hlediska zájmů chráněných památkovou péčí.

Jde o narušení integrity dosavadního architektonického díla, jehož stavební vývoj doposud probíhal v jednotném duchu, především do uliční části týkající se fasády a střešní krajiny. Předmětná budova, postavená v duchu renesančního italského paláce by měla být respektována ve větším rozsahu, zejména v základním objemu a prostorové skladbě. To samozřejmě nevyklučuje symbiózu historické architektury se zcela soudobým návrhem řešení.

Projekt vychází ze zadání, které je z hlediska prostorového nad možnostmi stávajících objektů i lokality. Ideálnímu nebo přijatelnému řešení by prospělo přehodnocení těchto nároků, které do jisté míry vylučují využití stávajících objektů bez výrazného hmotového nárůstu a zastavění dvorní partie.

Nadstavěním uliční fasády (do Mikulandské ulice) nečleněným betonovým blokem nového patra se předložený návrh významně rozchází se zásadním požadavkem na zachování střešní krajiny i omezení narůstání výšky dotčeného bloku zástavby. Přitom by stačilo změnit navrženou orientaci ateliérových oken do uliční strany. Za kontroverzní lze považovat prořiznutí neorenesanční fasády, které naruší jak přísnou symetrii jejího členění, tak vede k odstranění bosovaného portálu. Vizualní efekt, který by měl symbolizovat nový vstup, je poněkud sporný jak z pohledového hlediska (minimální možnost odstupu od objektu), tak tektonického – přitom stávající portály jsou dostatečně reprezentativní.

Realizace dvoupodlažního suterénu v tomto případě znamená zánik významných archeologických terénů s pozůstatky raně středověké sídelní aglomerace i vrcholně středověkého Nového Města.

Přesto, že je projekt v předloženém stavu z hlediska památkové péče a ochrany PPR nepřijatelný, lze provést úpravy ve smyslu výše uvedených připomínek, které realizaci inovačního technologického a výzkumného vzdělávacího centra VŠUP v daném objektu umožní. Kulturně vzdělávací instituce typu Vysoké školy umělecko-průmyslové je v PPR institucí velice vítanou, ale právě vzhledem k zaměření školy je očekáváno větší pochopení urbanistických a památkových hodnot lokality.

Odlišné stanovisko člena Sboru k přijatému usnesení dle článku V., bodu (7) jednacího řádu Sboru expertů:

Podle čl.V. bod(7) jednacího řádu připojuji své stanovisko k přijatému usnesení a jeho zdůvodnění:

Nesouhlasím s negativním rozhodnutím sedmi členů Sboru k navrženému usnesení ani s důvody, které uplatnili při formulaci ve výše citovaném odůvodnění rozhodnutí.

Předložený architektonický návrh transformace původního neorenesančního objektu na ateliéry VŠUP považuji za promyšlený, kvalitní a žádoucí autorský vstup soudobé architektury do historického centra Prahy, který by bylo možno na základě přiměřených podmínek, stanovených orgánem památkové péče, dále rozvíjet v navazující fázi projektu pro stavební povolení ku oboustrannému prospěchu PPR i VŠUP, a to jak z hlediska ochrany památkových hodnot, tak z hlediska soudobé architektonické transformace a využití původního objektu. Navržená transformace je inteligentním příkladem vhodného proporčního a měřítkového propojení blízké novostavby na rohu ulic Mikulandské a Národní s navazující původní zástavbou z 19. stol. V této souvislosti cituji i zásadní poslání Sboru expertů dle platného jednacího řádu: "Posláním Sboru je přispívat k účinné péči o architektonické, urbanistické a památkové hodnoty hlavního města Prahy..." (tedy rozhodně ne jen ke konzervaci současného stavu – pozn.). Návrh je navíc vzácnou příležitostí k realizaci významné veřejné architektury v centru města, jejíž kvalitu garantuje umělecky vysoce renomovaná instituce VŠUP, která vypracovala návrh ve vlastní režii prostřednictvím autora Prof. Ing. arch. Ivana Kroupy.

Prof. akad. arch. Mikuláš Hulec, předseda Sboru expertů

Nesouhlasím s negativním vyjádřením části Sboru. Jedná se o velmi kvalitní návrh zkušeného architekta pro významného investora s kulturně-vzdělávacím posláním. Intervence prokazuje porozumění pro substanci objektu, který není památkově chráněn, za velmi komplikovaných podmínek situace i zadání. Architekt vkládá do tohoto historického prostředí novou energickou vrstvu, adekvátní funkční proměně, kterou vyjadřuje i architektonicky.

Vladimír Šlapeta

K zápisu ze 143. jednání nebyla uplatněna žádná námitka.